

ADVOKATFIRMA
CHRISTIAN HARLANG

PRESSEMEDDELELSE

Procesbevillingsnævnet har på grundlag af Forsvarsministeriets forældelsesindsigelse truffet afgørelse om ikke-fri proces til de 23 irakiske torturofre.

Afslaget fremkommer på trods af Højesterets kendelse af 17. september d.å. om ikke-sikkerhedsstillelse, hvorved Kammeradvokaten og Østre Landsret blev underkendt.

Forældelses-knebet med ikke-fri proces indebærer, at domstols-sagerne umuliggøres og således ikke kan gennemføres.

Som fri procesmyndighed har Civilstyrelsen nu afslået fri proces bl.a. med følgende begrundelse:

"Civilstyrelsen kan ikke imødekomme Deres ansøgning, fordi styrelsen skønner, at De ikke har rimelig grund til at føre proces."

Efter Højesterets kendelse af 17. september blev Procesbevillingsnævnet anmodet om at genoptage sagen, og nævnet har nu meddelt følgende:

"Ved brev af 27. september 2013 har De på ny anmodet om genoptagelse af sagen. Sagen er blevet behandlet på nævnsmøde den 7. november 2013. Procesbevillingsnævnet har besluttet at genoptage sagen."

Efter sagens oplysninger og det i ansøgningen, klagen samt det til støtte for genoptagelsesanmodningen anførte finder nævnet imidlertid fortsat, at betingelserne for at meddele fri proces efter retsplejelovens § 329 ikke er opfyldt. Nævnet ændrer derfor fortsat ikke afgørelsen af 10. december 2012."

Der kan opstilles følgende:

GÅDE

Irak-tortursagerne

Når Højesteret¹ finder det:

"urimeligt... at krav om sikkerhedsstillelse for sagsomkostninger reelt vil kunne afskære de anlagte retssager."

Hvordan kan det så være "rimeligt" at Procesbevillingsnævnet afskærer de samme adgang til domstolene, med afslag på fri proces, fordi det sagsøgte Forsvarsministerium kræver sagen forældet ?

¹ **Højesterets kendelse** afsagt af Højesterets præsident og fire andre dommere (i alt 5 dommere) d. 17. september 2013, hvorved Østre Landsrets medhold til Kammeradvokaten, hvorefter torturofrene skulle stille sikkerhed til Forsvarsministeriet (Kammeradvokaten) med kr. 920.000. Højesterets præmisser indeholder følgende klare begrundelse:

"De foreliggende sager angår den danske stats ansvar for påstået tortur i forbindelse med, at dansk militær i Basra i Irak angiveligt tilbageholdt et antal lokale og overgav dem til irakisk politi. Efter det oplyste om de økonomiske forhold, der hvor de kærende bor, er der grund til at antage, at et krav om sikkerhedsstillelse for sagsomkostninger reelt vil kunne afskære de anlagte retssager. Sagernes helt særlige karakter og omstændigheder - den danske stats mulige ansvar for militær magtudøvelse i udlandet og de angiveligt ressourcetsvage ofre for tortur i udlandet sammenholdt med statens begrænsede interesse i sikkerhedsstillelsen for sagsomkostninger - indebærer efter Højesterets opfattelse, at det vil være urimeligt at imødekomme Forsvarsministeriets anmodning om sikkerhedsstillelse. Højesteret fritager derfor de elleve kærende for at stille sikkerhed for sagsomkostninger."

(Ses i vedhæftede UfR2013.3358H)

Historisk vil det blive betragtet således, at det hermed er lykkedes den danske stat (med Civilstyrelsen og Procesbevillingsnævnet som instrumenter) og på trods af Højesterets kendelse af 17. september 2013, at forhindre at veldokumenterede danske tortursager kan nå frem til behandling ved domstolene.

Den danske stat er således - indtil videre - i stand til ved kombinationen af egne fulde ressourcer og afskæring af ressourcer til torturofrene at forhindre torturofrenes muligheder for at få deres sager behandlet ved uafhængige domstole.

Jeg forbereder derfor nu totalt at måtte standse sagerne efter godt 2 års arbejde, og uanset den - i sjælden grad - stærke bevismæssige dokumentation, der foreligger i form af retsmedicinske rapporter fra bl.a. Statsobducent, prof. dr.med. Jørgen Lange Thomsen, filmoptagelser, vidneerklæringer fra soldater (Anders Kjærgaard m.fl.) der deltog i aktionen, samt en lang række yderligere skriftlige og vidnemæssige beviser. Hvis der bevilges fri proces, vil dette indebære, at staten dækker udgifterne til bl.a. retsafgift (skal indbetales til staten selv), sagsøgernes pligt til at indlevere indbundne ekstrakter og materialesamlinger, udgifterne til tolkning i retten og irakernes rejseudgifter for at kunne rejse fra Basra området til København for at afgive forklaring om det, som de har været udsat for, da de blev taget til fange, og i de uger og måneder, de befandt sig i torturfængslet (i alt ca. kr. 500.000). Hertil kommer dækning af øvrige sagsomkostninger. (Sagens dokumenter kan læses på www.iraktortursager.dk i anonymiseret form for så vidt angår navne m.v.).

København, d. 3. december 2013

Christian Harlang

Evt. henvendelse i sagen kan ske på telefonnummer 40 78 43 54.

U.2013.3358H

Elleve irakiske sagsøgere skulle ikke stille sikkerhed for sagsomkostninger i en sag mod Forsvarsministeriet.

Retspleje 22.8 og 22.9.

Elleve irakere, A m.fl., med bopæl i Mellemøsten havde ved landsretten anlagt sag mod Forsvarsministeriet, F, med påstand om godtgørelse for tort, idet de anførte, at de i 2004 i Irak blev tilbageholdt af dansk militær og overgivet til irakisk politi og i den forbindelse blev udsat for tortur, som den danske stat er ansvarlig for. Landsretten traf på anmodning af F afgørelse om, at A m.fl. hver især skulle stille en sikkerhed på 40.000 kr. for de sagsomkostninger, som de kan blive pålagt at betale til F. Højesteret fandt ikke grundlag for at fritage A m.fl. for at stille sikkerhed efter retsplejelovens § 321, stk. 2, hvorefter sikkerhedsstillelse ikke kan kræves, »hvis sagsøgeren har bopæl eller hjemsted i et land, hvor en sagsøger, der har bopæl eller hjemsted i Danmark, er fritaget for at stille sikkerhed for sagsomkostninger«. Denne bestemmelse må efter sine forarbejder forstås således, at den forudsætter, at der skal være tale om fritagelse på traktatretligt grundlag, og der var ikke indgået sådanne aftaler mellem Danmark og sagsøgernes hjemlande.(1) Derimod fandt Højesteret, at A m.fl. skulle fritages for at stille sikkerhed for sagsomkostninger i medfør af undtagelsesreglen i retsplejelovens § 321, stk. 1, 3. pkt. Højesteret udtalte bl.a., at der var grund til at antage, at krav om sikkerhedsstillelse for sagsomkostninger reelt ville kunne afskære de anlagte retssager. Sagernes helt særlige karakter og omstændigheder - den danske stats mulige ansvar for militær magtudøvelse i udlandet og de angiveligt resourcesvage ofre for tortur sammenholdt med statens begrænsede interesse i sikkerhedsstillelse for sagsomkostninger - indebar, at det ville være urimeligt at imødekomme F's anmodning om sikkerhedsstillelse. Højesteret ændredes således landsrettens afgørelse.(2)

H.K. 17. september 2013 i sagerne 135/2013, 136/2013 og 137/2013 (1. afd.)

*A m.fl. (adv. Christian Harlang, Kbh., for alle)
mod*

*Forsvarsministeriet (Km.adv. v/adv. Peter Biering, Kbh.)
Biintervenient til støtte for A m.fl.: Dignity, Dansk Institut mod
Tortur (juridisk seniorrådgiver Dorrit Kjær Christiansen).*